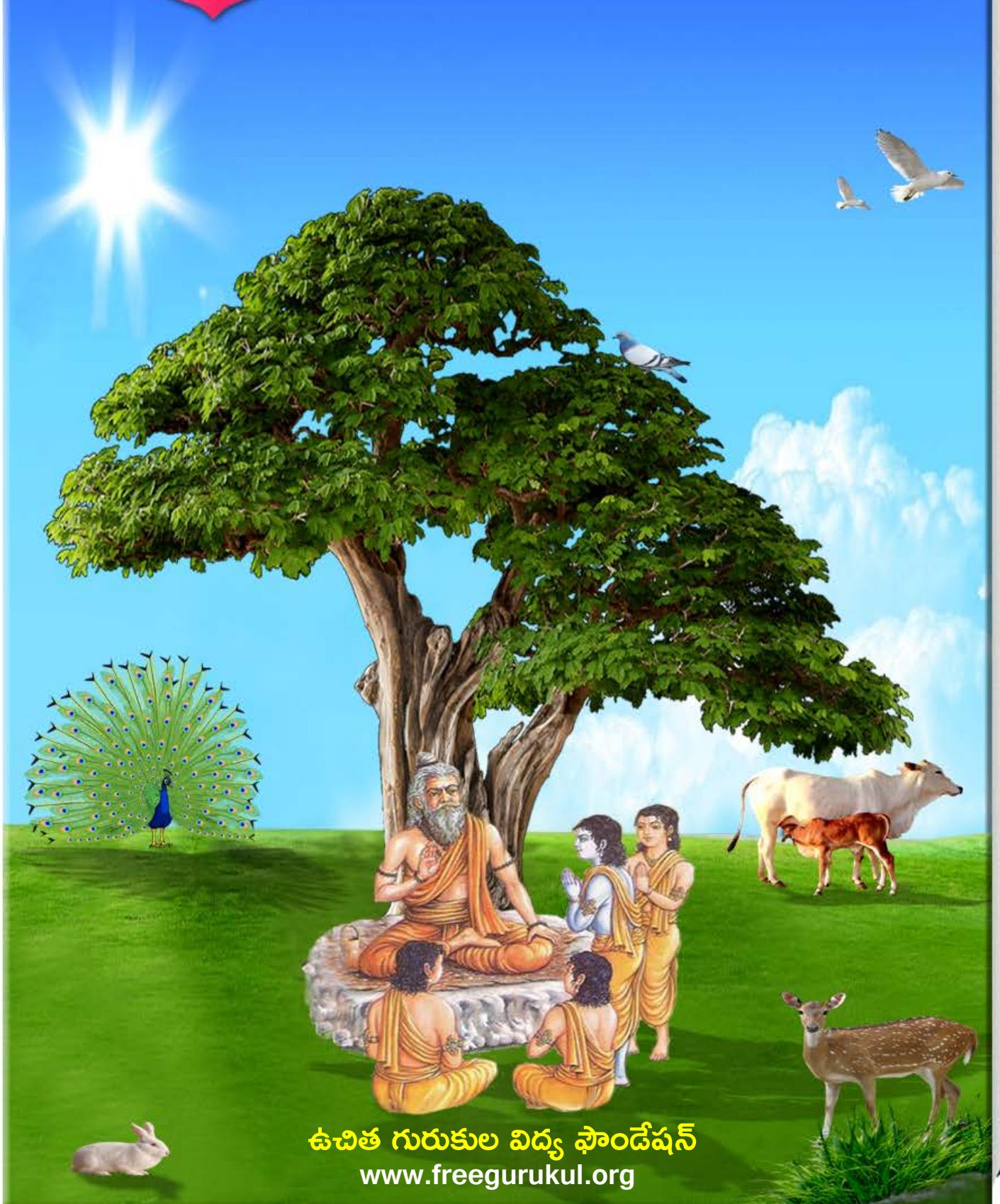




ఉపనిషత్తులు

కేనోపనిషత్



ఉచిత గురుకుల విద్య పొందేష్టన్
www.freegurukul.org

సదాశివ సమారంభం



గురు దిక్షితాముహ్రి

గురు వెన్కటేశ్వర ముహ్రి

గురు శుక ముహ్రి

గురు నారద ముహ్రి

గురు వాస్తవికీ ముహ్రి

గురు కృప

శంకరాచార్య మధ్యమం



గురు గవింద్రుడు

గురు కశ్చేర్ దాసు

గురు శైలశ్రీ మహా ప్రథము

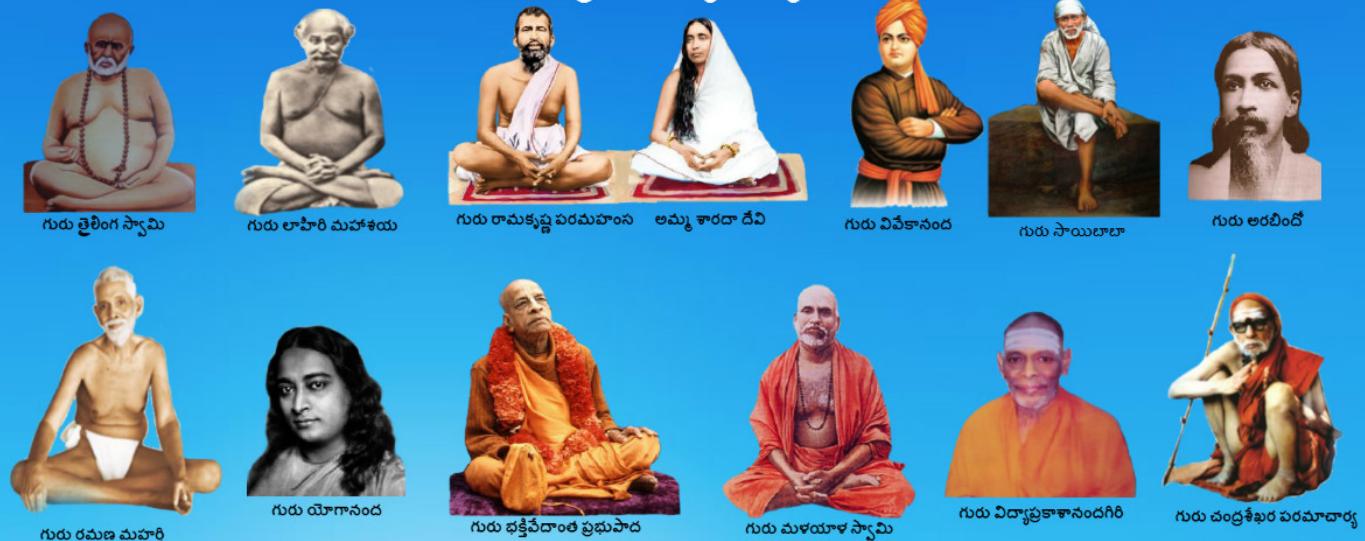
గురు నాన్కు

గురు రామవెంకట స్వామి

గురు నీరబ్రహ్మండ్ర స్వామి

యోగి మేమన

అస్క్రూదాచార్య పర్యంతాం



గురు శ్రీశింగ స్వామి

గురు లాహారి మహాశయ

గురు రామకృష్ణ పరమహంస

అమృతార్ధా దేవి

గురు విదేశంద

గురు సాయిబాబు

గురు అరవిందు

గురు రమణ మహ్రి

గురు యోగానంద

గురు శ్రుతివేదాంత ప్రథమాద

గురు మాచయాశ స్వామి

గురు విద్యార్థికాశాందగిరి

గురు రంగ్రేశ్ పరమాచార్య

పందే గురుపరంపరాం..





“ఉచిత గురుకుల విద్య పొండేషన్” ద్వారా విలువలు, నైపుణ్యాలతో కూడిన విద్య ఉచితంగా + సులభంగా + ఆకర్షణీయంగా + నాణ్యతతో కూడి అందించే సేవా కార్యక్రమంలో బాగంగా ఈ పుస్తకాన్ని తెలుగు భక్తి వెబ్ సైట్ నుంచి సేకరించి అందిస్తున్నాము. ఇందుకు మేము వారికి కృతజ్ఞత తెలియచేసుకుంటున్నాము.

సాయి రామ్ వారి సేవల విస్తరణలో బాగంగా ఈ పొండేషన్ స్థాపించబడినది. ఈ పొండేషన్ ద్వారానే అన్ని సేవలు అందించబడును. ఇటువంటి పుస్తకాలు మీరు ప్రాసినట్టయితే లేక సేకరిస్తే మాకు తెలియచేయండి. మేము ప్రతి విద్యార్థికి ఉచితంగా అందేలా చేస్తాము, తద్వారా ఉన్నత విలువలు, నైపుణ్యాలు కలిగిన విద్యార్థులను మన దేశానికి అందించవచ్చు. మాతో కలిసి నవ భారత నిర్మాణ కార్యక్రమంలో పనిచేయటకు, భాగస్వామ్యం ఆగుటకు ఆసక్తి ఉంటే సంప్రభించగలరు.

ఈ గ్రంథాలను ఉచితంగా ఆన్ లైన్ లో చదువుటకు, బిగుమతి(డోషోణ్ట్) చేసుకొనుటకు గల మార్గాలు:

- 1) తెలుగు భక్తి వారి వెబ్ సైట్: www.telugubhakti.com
- 2) ఉచిత గురుకుల విద్య పొండేషన్ వెబ్ సైట్ : www.freegurukul.org
- 3) సాయి రామ వెబ్ సైట్ : <https://sites.google.com/site/sairealattitudemanagement>
- 4) మొబైల్ ఆప్: Free Gurukul

గమనిక: భక్తి,జ్ఞాన,దర్శ ప్రచారార్థం ఉచితంగా eBook రూపంలో తెలుగు భక్తి వారి సహాయంతో ఇవ్వడం జరిగింది. ఇది లాభార్జన దృష్టిలేని ఉచిత సేవ. ఈ సేవలో అంతర్జాలంలోని(ఇంటర్వెట్) లైసెన్సు / కాపీరైట్లు అభ్యంతరాలు లేనివి అనుకోన్న పుస్తకాలను ద్రష్టించటం జరిగినది. అనుకోకుండా ఏవైనా అభ్యంతరకరమైనవి ఉన్నచో మాకు తెలుప మనవి, వాటిని తొలగించగలము అని మనవి చేసుకొంటున్నాము.

Website: www.freegurukul.org

Mobile App: Free Gurukul

email: support@freegurukul.org

Facebook: www.facebook.com/freegurukul

Helpline/WhatsApp: 9042020123

“మన లక్ష్యం: విలువలు, నైపుణ్యాలతో కూడిన విద్య అనేబి ఉచితంగా + సులభంగా + ఆకర్షణీయంగా + నాణ్యతతో కూడి అందరికి అందించబడాలి “

ఉచిత గురుకుల విద్య పొండేషన్ – Free Gurukul Education Foundation

సర్వం పరమాత్మ ప్రాద సమర్పణమంత్రః

తెలుగు భక్తి వారి వెబ్ సైట్:

<http://www.telugubhakti.com/>

The screenshot shows a Windows-style browser window titled "Telugu Bhakti Slokas". The address bar contains the URL "www.telugubhakti.com/telugupages/main.htm". The main content area features a red banner with the text "Telugu Bhakti Pages" and the website's URL "www.telugubhakti.com". Below the banner, a message encourages "Best viewed with screen settings 1280X1024 pixels". The page is organized into three main columns: "Scriptures, Slokas and Stotras", "General", and "Downloads".

Scriptures, Slokas and Stotras	General	Downloads
Adi Sankaracharya	Rama Geeta	Appeal and Objectives
Aditya	Saraswathi	Bala Basha
Adwaitam	Sandharbha	Bhakti Celebrities
Ayyappa	Satya Sai	Bhakti Classicals
Bhagavad Geetha	Shirdi Sai	Bhakti Links
Bammerla Pothana	Siva	Book Reviews
Bhagavatam	Slokas with meaning	Jeji Mamayya Patalu
Brahma Sutras	Subrahmanya	Chatuvulu
Durga	Suktas	Dasa Mudrani
Dattatreya	Sundara Kanda	Divine Guidance of Satya Sai
Ganesh	Venkatesa	Kavitha Kadambam
Gayatri	Vishnu	Keerthanalu
Guru	Vratas	Koonalamma Padalu
Hanuman	Upanishads	Prasnalu - Javaabulu
Hindu Marriage System	Rigveda	Naturopathy
Krishna	Samhitaanuvadam	Rishi Vani
Lakshmi	(Yoga Paranga)	Sai Krishna's Art
Mahabharat	Vyasa Bhagavatam	Satakalu
Mantrapushpam		Swamiji
Narada Bhakti Sootralu		Tatvalu
Navagrahas		Telugu Special
Patanjali Yoga Sootralu		Useful Links
Raghavendra		Value Education
Rama		Web Hunt
Ramayanam		Hindu Cultural
		Questions & Answers
		Yoga
		Yoga Mudralu Bandhalu
		Yogasanas (Detailed)

Pravachanaalu

- Bhaja Govindam
- Bhasmo Dhulita Vigrahaya
- Karma Siddhantam
- Class Prayers
- Kenopanishad
- Sri Narasimha Charitram
- Soundarya Lahari
- Ramana Saranagathi
- Vivekachoodamani

Specials

- Annamayya Pada Visleshana
- Monthly
- Satsang
- Chinna Kathalu
- Class Prayers
- Human Relations
- Nadiche Devudu
- Stories of Alwars
- Stories of Bhaktas
- Stories of Indian Sages
- Stories of Nayanars
- Sankara Vangmayamu
- Special Articles
- Hinduism and Mantras
- Personality Development

[Join Bhakti Group](#)

Statistics of page views
[About us] [Mission] [People] [Links] [Books] [Guest Book] [Contact]

అతి విశిష్టం ఈ దానం!

“దానాలలోతెల్లా ఆధ్యాత్మిక విద్యాదానం చాలా శేషమైంది! దాని తరువాతిది లోకిక జ్ఞానదానం, ప్రాణదానం, అనుదానం” అని వ్యాసమహర్షి చెప్పారు.

మన ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానం భారతదేశ పూడ్చలలో నిలిచి బోకూడదు. లోకమంతటినీ అవరించాలి! ఇలా లోకవ్యాప్తమైన ధర్మప్రవారాన్ని మన పూర్వులు చేశారు. స్తోందవ వేదాంతం ఎన్నదూ ఈ దేశం దాటి పోలేదని చెప్పేవారు, మతప్రవారార్థం తొలిసారిగా, పరదేశాలకు వెళ్లిన సన్మాసిని నేనే అని చెప్పేవారు, తమ జ్ఞానిచరిత్ర నెరుగని వారే! ఇలాంటి సంఘటనలు ఎన్నోసార్లు జరిగాయి. అవసరమైనప్పుడల్లా, భారతీయ ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానప్రవాహం వెల్లువలా లోకాన్ని ముంచేతుతూ వచ్చింది.

రాజకీయ ప్రచారాన్ని రణగొఱధ్వనులతో, యోధులతో సాగించవచ్చు. అగ్నిని కురిపించి, కత్తిని జిచిపించి, లోకిక జ్ఞానాన్ని సంఘనిర్మాజ విజ్ఞానాన్ని విరివిగా ప్రవారం చేయవచ్చు. కానీ ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానదానం కళ్ళకు కనిపించకుండా, చెవులకు వినిపించకుండా కురుస్తూ, రోజుం పుష్టుల రాసుల్ని వికసించజేసే మంచులాగా నిశ్చటంగా జరగవలని ఉంది. భారతదేశం నిరాడంబరంగా, లోకానికి మళ్ళీ మళ్ళీ చేస్తూ వచ్చిన దానమిదే!

మిత్రులారా! నేను అవసరంచించే విధానాన్ని తెలియజేస్తాను వినండి. భారతదేశంలోనూ, ఇతర దేశాల్లోనూ మన పారమాత్మిక ధర్మాలను బోధించదానికి తగినవారుగా మన యువకుల్ని తయారు చేయడానికి భారతదేశంలో కొన్ని సంస్కలను నెలకొల్చాలి! ఇప్పుడు మనకు కావలసింది బలిష్టులు, జవసంపన్ములు, బుఱువర్తనలు, ఆత్మ విశ్వాసపరులు అయిన యువకులు. అలాంటి వారు నూరుమంది దొరికినా, ప్రపంచం పూర్తిగా వరివర్తన చెందగలుగుతుంది!!

ఇచ్చారక్తి తక్కిన శక్తులన్నీటి కన్నా బలవత్తరమైంది. అది సాక్షాత్కార భగవంతుని దగ్గరి నుండి వచ్చేదే కాబట్టి దాని ముందు తక్కినదంతా లోంగిపోవలసిందే. నిర్మలం, బలిష్టం అయిన ‘ఇచ్చ’ (సంకల్పం) సర్వశక్తిమంతమైంది. దానిలో మీకు విశ్వాసం లేదా? ఉంటే మీ మతంలోని మహాస్తుత ధర్మాలను ప్రపంచానికి బోధించదానికి తంకణం కట్టుకోండి. ప్రపంచం ఆ ధర్మాల కోసమై ఎదురుచూస్తాంది. ఆనేక శతాబ్దీలూగా ప్రజలకు క్షద్రసిద్ధాంతాలు నేర్చడం జరిగింది. వారు వ్యర్థులని ప్రపంచమంతటా బోధలు జరిగాయి. ఎన్నో శతాబ్దీల నుండి వారు ఈ బోధనల వల్ల భయట్టాంతులై, పతుప్రాయులైపోతున్నారు. తాము ఆత్మస్నానరూపులమనే మాటను వినదానికినా వారెన్నదూ నోచుకోలేదు. “సీచాతిసిచుడిలో కూడా ఆత్మ ఉంది. అది అమృతం, పరమ విత్తం, సర్వశక్తిమంతం, సర్వవ్యాపకమైనది” అని వారికి ఆత్మను గురించి చెప్పింది. వారికి ఆత్మవిశ్వాసాన్ని ప్రసాదించండి. *



Telugu Bhakti Pages

www.telugubhakti.com

Printer friendly version

Join Telugu Bhakti Pages group to get updates/ to participate in Dharmic discussions and to share thrilling religious views and divine experiences.

Click <http://groups.yahoo.com/group/TeluguBhaktiPages/>

కేవలిషిష్టు

శాంతి మంత్రం

ఓం అష్టాయన్తు మమంగాని వాక్ ప్రాణశ్చట్టః శ్రీత్రమథో బలమింద్రియాణిచ సర్వాణి
సర్వం బ్రహ్మాపసిష్టదం మా తి హం బ్రహ్మాసిరాకుర్చం మామా బ్రహ్మ సిరాకరోదసిరాకర
ణ మస్త్రసిరాకరణం మే తి స్తు తదాత్తసి సిరతే య ఉపసిష్టు ధర్మాస్తేమయిసన్తు
తేజమయిసన్తు॥

ఓం శాంతిః శాంతిః శాంతిః

మమ - నా ; అంగాని - అవయవాలు; అష్టాయన్తు - శక్తివంతములగు గాక; ఆధో -
ఇంకనూ; వాక్ - వాక్య; ప్రాణః - ప్రాణం; చట్టః - కన్ము; శ్రీత్రమ్ - చెవి; బలమ్ - శక్తి;
సర్వాణి - అణి; ఇంద్రియాణి - ఇంద్రియాలు; చ - కూడ; జైపసిష్టదం - ఉపసిష్టులో
చెప్పబడిన; బ్రహ్మ - బ్రహ్మం; సర్వం - సమస్తం; అహం - నేను; బ్రహ్మ - బ్రహ్మాస్తి; మాని
రాకుర్చం - సిరాకలింపకుందును గాక; బ్రహ్మ - బ్రహ్మం; మా - నన్ను; మాని రాకరోత్
- సిరాకలింపకుండుగాక; అసిరాకరణం - సిరాకలించకుండటం; మే - నాయెడల; అస్తు
- ఉండుగాక; ఉపసిష్టు - ఉపసిష్టులతో; యే - హిందు, ధర్మః - ఉత్తమ గుణాలు;
(ఉన్నటో); తే - అవస్తు; తదాత్తసివిరతే - ఆ ఆత్మలో శ్రద్ధగలమయి - నాయందు; సన్తు -
ఉండుగాక.

నా అవయవాలు శక్తివంతాలగుగాక. నా వాక్య, ప్రాణాలు, కళ్లు, చెవి మలయు అణి
ఇంద్రియాలు శక్తివంతాలగుగాక. ఈ సకలబ్రహ్మిండము వేదాంతవేద్ఘమైన బ్రహ్మమే.
ఎస్తుడూనేను బ్రహ్మాస్తి సిరాకలించకుందునుగాక. బ్రహ్మం నన్ను సిరాకలింపకుండుగాక
(అనగా నేను ఆ బ్రహ్మమే కదా!). నా సిరాకరణం బ్రహ్మంలో లేకుండుగాక. బ్రహ్మాసిరాక
రణం కలీసంనాలో లేకుండుగాక. ఉపసిష్టులో చెప్పబడిన ఉత్తమగుణాలు ఆత్మసిరతు
డైన నాయందు సిలుచుగాక. నా యందు ఆ సకలధర్మములు నెలకొనుగాక!

కేనోపనిషత్తు - మొదటిభాగం

కేనేషితం పతతి ప్రేషితం మనః
 కేనప్రాణః ప్రథమః ప్రైతియుత్కః
 కేనేషితాం వాచమిమాం వదస్తు
 చక్షుః శ్రీత్తం ఈ ఉ దేవోయునక్తి॥

1

మనః - మనస్స; కేన - దేశిచేత; ప్రేషితం - పంపబడి, పతతి - తన పనులుచేయ దు
 ముకుచుస్సటి; కేన - ఎవనిచేత; యుత్కః - నియోగింపబడి; ప్రథమః - ముఖ్యమైన; ప్రాణః
 - ప్రాణం, ప్రైతి - తన పనులపై సంచలస్తుంది; కేన - దేశిచేత; ఇషితామ్ - ఇష్టాస్మి అను
 సలంచి; ఇమామ్ - ఈ; వాచమ్ - మాటలు; వదస్తు - మానవులు పలుకుతారు?; చక్షుః
 - కన్సు; శ్రీత్తం - చెవి; ఉ - నిజానికి; ఈ - ఏ; దేవః - తేజోవంతుడు; యునక్తి -
 నియమించుతాడు?

శిష్మడు : మనస్సని డాని విషయాలపైకి పడేటట్లు కిటి ప్రేరేపిస్తుంది? దేశిచేత ప్రయో
 గించబడి ప్రాణం తన పనులను తొనసాగిస్తుంది? దేశి ఇష్టాస్మి అనుసలంచి మానవు
 లు మాటలు మాటల్లడుతారు? నిజంగా ఏ బుట్టి కళ్లను చెవులను నియమిస్తుంది?

శ్రీత్తస్త శ్రీత్తం మనసి మనో యద్
 వాచో హ వాచం స ఉ ప్రాణస్త ప్రాణః
 చక్షుపత్థచురతి ముచ్ఛధిరః
 ప్రేత్యాస్తాల్లోకా దమ్యతాభవస్తి॥

2

యత్ - కిదైతే; శ్రీత్తస్త - చెవియొక్క; శ్రీత్తమ్ - చెవియో; మనసః - మనస్సయొక్క;
 మనః - మనస్సి; వాచః - వాక్యయొక్క; హ - నిజంగా; వాచమ్ - వాక్య; సః - అదే;
 ఉ - మరియు; ప్రాణస్త - ప్రాణంయొక్క; ప్రాణః - ప్రాణమో; చక్షుషః - కన్సుయొక్క,
 చక్షుః - కనో (ఈ విధంగా తెలుసుకుని ఆత్మ ఈ ఇంత్రియాలూ మొదలైనవే అన్న

భ్రాంతి); అతి ముచ్చ - వటిలించుకుని; ధీరాః - బుధిమంతులు, అస్త్రాత్మ - ఈశ; లోకాత్మ - ఇంద్రియ జీవనం నుండి; ప్రేత్త - తప్పుతొని: అమృతాః - అమరులు; భవస్తి - అవుతారు.

ఆచార్యుడు: ఆత్మ స్తుతివలననే చెవి వింటుంది. కన్న చూస్తుంది. జిహ్వ మాటల్లడుతుంది. మనస్స గ్రహిస్తుంది. ప్రాణాలు పసిచేస్తాయి. బుధిమంతుడు ఆత్మను ఈ ఇంద్రియ వ్యాపారాలనుండి వివక్షిస్తాడు. ఇంద్రియబద్ధమైన జీవితాన్ని దాటి అమరత్వాన్ని పొందుతాడు.

నతత్త చష్టార్థచ్ఛతి నవాగ్ గచ్ఛతి నోమనః

న విద్యో న విజాసీమో యద్రైత దనుతిష్టత్ ||

3

తత్త - ఆబ్రహ్మవిషయములో; చష్టాః - కన్న, నగచ్ఛతి - పోజాలదు; నవాగ్ - మాటలు (పోజాలవు); న ఉ మనః - మనస్సకూడ (పోజాలదు); (తత్త -అది); న విద్యోః - మాకు తెలియదు; యథా - ఎలాగ; వితత్ - దీనిని; అనుతిష్టత్ - నేల్చించవచ్చునో; (తత్త అపి - అదికూడా); న విజాసీముః - మాకు తెలియదు.

ఆ బ్రహ్మవిషయములో కన్న పోజాలాదు మాటలుగాని మనస్సగాని పోలేవు. కాబట్టి మాకు దాని గులంచి తెలియదు. దాన్ని వివిధంగా నేల్చించ వచ్చునో ఆ పద్ధతి కూడా మాకు తెలియదు.

అస్త్వదేవ తట్టితితాదధో అవితితాదధి |

ఇతి శుశ్రూమ పూర్వేషాం యేనస్తద్ వ్యాచచచ్ఛిరే॥

4

తత్ - అది; విదితాత్మ - తెలిసినదానికంటో; వివ - నిశ్చయంగా; అస్త్వత్ - భిస్తుమైనది; అధో -అపైన; అవితితాత్మ - తెలియని దానికంటి; అధి - అతితమైనది; యే - ఎవరైతే; సః - మాకు; వ్యాచచచ్ఛిరే - వివలంచారో; పూర్వేషాం - పూర్వీకులనుండి; ఇతి - ఇలా; శుశ్రూమ - మేం విన్నాం.

నిశ్చయంగా అది తెలిసిన దానికంటి భిస్తుమైనది. ఆ తరువాత అది తెలియనికంటే అతితమైంది. దానిని మాకు వివలంచిన పూర్వీకులనుండి మేం ఈ విధంగా విన్నాం.

యత్ వాచా నభ్యాచితం యేన వాగభ్యద్యతే
తదేవ బ్రహ్మత్వం విభ్ర నేదం యాదిద ముఖాసతే॥

5

యత్ - విద్యైతే, వాచా - మాటలచేత; అనభ్యాచితమ్ - ప్రకటింపబడదో, యేన - దేశిచేత; వాత్ - మాటలు; అభ్యద్యతే - ప్రకటింపబడుతాయో; తత్ వివ - అది మాత్రమే; బ్రహ్మ - బ్రహ్మం అని; త్వమ్ - నువ్వు; విభ్ర - తెలుసుకోి; యత్ - విద్యైతే; ఇదమ్ - ఈ : ఉపాసతే - జనులు పూజిస్తూ ఉన్నారోి; ఇదమ్ - ఇది; న - కాదు.

మాటలు దేస్మి ప్రకటించలేవో మాటలనే విధి ప్రకటిస్తుందో అది మాత్రమే బ్రహ్మం అనీ ఈ : జనులు పూజించేది కాదనీ తెలుసుకోి.

యస్తునసా నమనుతే యేనాహలర్షనో మతమ్॥
తదేవ బ్రహ్మత్వం విభ్ర నేదం యాదిద ముఖాసతే॥

6

యత్ - విధి (వి ప్రత్యగాత్మ చైతన్యము); మనసా - మనస్సుచే; న మనుతే - గ్రహించ బడదో; యేన - దేశిచేత (వి ప్రత్యగాత్మ చైతన్యము చేత); మనః - మనస్సు; మతమ్ (ఇతి) - సంకల్పదులలో ప్రసరించును(అని); ఆహాః - చెప్పుదురోతత్ వివ - అది మాత్రమే; బ్రహ్మ - బ్రహ్మం అని; త్వమ్ - నువ్వు; విభ్ర - తెలుసుకోి; యత్ - విద్యైతే; ఇదమ్ - ఈ : ఉపాసతే - జనులు పూజిస్తూ ఉన్నారోి; ఇదమ్ - ఇది; న - కాదు.

మనస్సుచేత గ్రహించ ఈక్షం కాశితి, దేశిచేత మనస్సు సంకల్పదులలో తిరుగునో అది మాత్రమే బ్రహ్మం అనీ, ఈ : జనులు ఇక్కడ పూజించేది కాదనీ తెలుసుకోి.

యచ్ఛథిషా న పశ్చతియే న చథ్థాంపి పశ్చతి
తదేవ బ్రహ్మత్వం విభ్ర నేదం యాదిద ముఖాసతే॥

7

యత్ - దేశినైతే; చథ్థిషా - కన్నులచేత; న పశ్చతి - (మానవుడు) చూడడో; యేన - దేశిదేత; చథ్థాంపి - కన్నులను; పశ్చతి - చూస్తాడో; తత్ వివ - అది మాత్రమే; బ్రహ్మ - బ్రహ్మం అని; త్వమ్ - నువ్వు; విభ్ర - తెలుసుకోి; యత్ - విద్యైతే; ఇదమ్ - ఈ : ఉపాసతే - జనులు పూజిస్తూ ఉన్నారోి; ఇదమ్ - ఇది; న - కాదు.

కన్నలు చూడజాలనిది కాని దృష్టిని చూచేది - అది మాత్రమే బ్రహ్మం అనీ, ఈ జనులు ఇక్కడ పూజించేది కాదనీ తెలుసుతో.

యచ్ఛోతేణ న శ్వాసోతి యేన శ్రీతమిదం త్రుతమ్|

తదేవ బ్రహ్మత్వం విధి నేదం యాదిద ముఖాసనతే॥

8

యత్ - దేసిని; శ్రీతేణ - చెవిద్వారా; నశ్వరోతి - మానవుడు వినజాలడో, యేన - దేసి చేత; ఇదం - ఈ; శ్రీత్తం - విసికిడి; త్రుతం - వినబడుతుంది; తత్ ఏవ - అది మాత్రమే; బ్రహ్మ - బ్రహ్మం అని; త్వమ్ - నువ్వు; విధి - తెలుసుతో; యత్ - విద్యైతి; ఇదమ్ - ఈ; ఉపాసనతే - జనులు పూజిస్తూ ఉన్నారో; ఇదమ్ - ఇది; న - కాదు.

మానవుడు చెవిద్వారా వినజాలనిది దేసిచేత విసిలిడి వినబడుతున్నదో - అది మాత్రమే బ్రహ్మం అనీ, ఈ జనులు ఇక్కడ పూజించేది కాదనీ తెలుసుతో.

యత్ ప్రాణేన న ప్రాణిత యేన ప్రాణః ప్రణీయతే|

తదేవ బ్రహ్మత్వం విధి నేదం యాదిద ముఖాసనతే॥

9

యత్ - దేసినైతే ; ప్రాణేన - ఉఃపిలచేత; నప్రాణిత - వాసన చూడ జాలడో; యేన - దేసిచేత; ప్రాణః - ఉఃపిల; ప్రణీయతే - శ్వాసిచ్ఛాయసములను సలుపునో: తత్ ఏవ - అది మాత్రమే; బ్రహ్మ - బ్రహ్మం అని; త్వమ్ - నువ్వు; విధి - తెలుసుతో; యత్ - విద్యైతి; ఇదమ్ - ఈ; ఉపాసనతే - జనులు పూజిస్తూ ఉన్నారో; ఇదమ్ - ఇది; న - కాదు.

మానవుడు ఉఃపిల చేత వాసన చూడజాలడో, దేసిచేత ఉఃపిల శ్వాసిచ్ఛాయసములను సలుపునో - అది మాత్రమే బ్రహ్మ అనీ ఈ జనులు ఇక్కడ పూజించే ఇది కాదనీ తెలుసుతో.

ఇది ప్రథమభాగము

రెండవ భాగము

యాది మన్మసే సువేదేతి దబ్రమేవాపి

నూనం త్వం వేత్త బ్రహ్మణో రూపమ్ |
 యదస్తుత్వం యదస్తు దేవేష్టఫను
 మీ మాంస్తు మేవతే మన్మే విదితమ్ ||

1

యది - ఒకవేళ, సువేద ఇతి - బ్రహ్మతత్త్వం నాకు బాగా తెలుసును అని; మన్మే - అనుకున్నట్లయితే; నూనం - సిశ్చయంగా; త్వం - నువ్వు; దబ్రమ్ హివ - చాలా కొంచెం మాత్రమే; ఆపి - బహుఃఖా; బ్రహ్మణః - బ్రహ్మం యొక్క; రూపమ్ - రూపం; వేత్త - తెలుసు కున్నావు; త్వమ్ - నువ్వు; (ప్రాణులలో) అస్తు - ఈ బ్రహ్మం యొక్క, యత్ - హి; రూపమ్ - రూపం; వేత్త - తెలుసుకున్నావో; ఆపిచ - ఆపైన, దేవేషు - దేవతలలో; అస్తు - దాని యొక్క; యత్ - హి; (రూపం తెలుసుకున్నావో నిజంగాఅదంతా చాలా కొంచెమే) ఆధ మ - అందుచేత ఇక; తే - సీకు; (బ్రహ్మం); మీ మాంస్తుమ్ హివ - తెలుసుకోవలసిన విషయమే; విదితం - (నాకు బ్రహ్మం) తెలిసిందసి; మన్మే - అనుకుంటుాన్నాను.

ఆచార్యుడు : నేను బ్రహ్మతత్త్వాన్నిగూల్చి బాగానే తెలుసుకున్నాను అని ఒకవేళ అనుకున్న ట్లయితే నువ్వు తెలుసుకున్నది చాలా స్ఫ్ల్టం; ఎందుకంటే నువ్వు చూచే ప్రాణులలో దేవతలలో పలచ్చిన్నపైన బ్రహ్మం రూపం అతి స్ఫ్ల్టం. కాబట్టి బ్రహ్మాన్ని గూల్చి నువ్వు ఇం తా తెలుసుకోవలసి ఉంది.

శిష్యుడు : (మజ్ఞా చింతనచేసి బ్రహ్మం సించాత్మకంచేసి) బ్రహ్మం తెలుసుకున్నానని అనుకుంటున్నాను.

నాహం మన్మే సువేదేతి నో న వేదేతి వేద చా

యోనస్తుత్ వేద తద్వేదనో న వేదేతి వేద చా॥

2

అహం - నేను; సువేద ఇతి - చక్కగా తెలుసినది అని, నమన్మే - అనుకోను; నో న వేద ఇతి - తెలియసిబి అనుకోను, వేదచ - తెలుసుకూడా; నః - నా తోసి విద్యార్థులలో, యః - ఎవరు; న ఉ న వేద - తెలయసికాదు; నో వేద ఇతిచ - తెలిసనబికూడా; తత్ - అభి; వేద - తెలుసును; (అతడు); తత్ - దానిని (ఆ బ్రహ్మమును) వేద - తెలుసు కున్నాడు.

నాకు బాగా తెలుసును అని నేను అనుకోను. నాకు తెలియదు అని కూడా కాదు. తెలు సుకూడా. నా తోడివిద్యార్థులలో అభి తెలియసిబి కాదు అని, తెలిసినబి అని గ్రహించిన వాడుదానిని గ్రహించగలడు.

యస్తామతం తస్త మతం మతం యస్త న వేద సః

అవిజ్ఞాతం విజానతాం విజ్ఞాత మవిజానతామ్॥

3

(బ్రహ్మతత్త్వం) యస్త - ఎవనికి; అమతమ్ - తెలియదో; తస్త - అతనికి; మతమ్ - తెలుసును; యస్త - ఎవనికి; మతమ్ - తెలుసునోసః- అతడు, న వేద - తెలుసుకోలేదు; (యస్తాత్ - ఎందుకంటే) విజానతాం - తెలిసినవాలకి; (పండితులకు) (బ్రహ్మతత్త్వం) అవిజ్ఞాతం - తెలియసిది; అవిజానతాం - అజ్ఞానులకు (తెలియసి వాలకి); విజ్ఞాతం - తెలిసినది.

ఏ బ్రహ్మవేత్త తనకు బ్రహ్మం తెలియదని భావించునో వాడు దాన్ని తెలుసుకుంటాడు.

ఏ బ్రహ్మవేత్త తనకు బ్రహ్మం తెలుసునని భావింస్తాడో వాడు దాన్ని తెలుసుకోలేదు. బ్రహ్మవేత్తలు రెండుతెగలు. బ్రహ్మము తెలిసినది అనుకొనువారు. వీలకి బ్రహ్మముతెలయసి ఈ రెండవతెగవారు బ్రహ్మము తెలియదు అనుకొనువారు. వీలకి బ్రహ్మము తెలియును.

ప్రతిబోధవిధితం మత మమృతత్త్వం హి విష్ణతే

ఆత్మనా విష్ణతే వీర్థం విద్యయా విష్ణతే ఇమృతమ్॥ 4

ప్రతిబోధ విధితం మతం - ఎవడు అన్ని మనోవికారాల ద్వారా బ్రహ్మం సుఖాల్మి గోచరం చేసుకున్నాడో (అతడు); అమృతత్త్వం - అమరత్వాన్ని; హి - సిద్ధయంగా, విష్ణదే- పాందుతాడు, ఆత్మనా - ఆత్మచేత; వీర్థం - సిజమైన బలం; విష్ణతే - లభస్తుంది; విద్యయా- (పరమాత్మను గూర్చిన) జ్ఞానం ద్వారా; అమృతమ్ - అమరత్వం; విష్ణతే - పాందుతాడు.

మనస్సచెందే ప్రతి వికారంద్వారా దాన్ని సుఖాల్మిగోచరం చేసుకున్నవాడు అమరత్వాన్ని పాందుతాడు. ఆత్మద్వారా అతడు సిజమైనబలాన్ని పాందుతాడు. జ్ఞానం ద్వారాఅమరత్వాన్ని పాందుతాడు.

ఇహ చేద వేది దథ సత్కమస్తి
న చేటపోవేది న్యహాతి వినష్టిః
భూతేషు భూతేషు విచిత్ర ధీరః

ఇతి ద్వితీయ ఖండః

ఇహ - ఇక్కడ; అవేటిచేత్ - తెలుసుకున్నట్లయితే, అథ - ఆపైన; సత్కమ్ - (శిజఫైన జీవనం) సత్కం; అస్తి - ఉన్నది; ఇహ - ఇక్కడ; న అవేటిచేత్ - తెలుసులోనట్లయితే; (తదా - అవుడు); మహాతి - గొప్ప; సినప్పిః - వినాశః, (తస్తాత్ - అందుచేత);భీరాః - ప్రజ్ఞావంతులు;భూతేషు భూతేషు - అన్ని జీవాలలో; (ఆత్మ తత్త్వమును); విచిత్ర - సింఛా త్వరించు కుని, అస్తాత్ లోకాత్ - ఇంద్రియ జీవనం నుండి (లేదా ఈ లోకం నుండి); లేత్త - నిర్మిమించి;అమ్యతాః - అమరులు; భవస్తి - అవుతారు.

ఇక్కడ ఈ ప్రపంచంలో దాన్ని సింఛాత్వరించుకున్నట్లయితే ఆపైన శిజఫైన జీవితం ఉన్నది. ఇక్కడ సింఛాత్వరించుకోనట్లయితే సర్వనాశనమే.ప్రతి జీవిలోనూ ఆత్మను వివజ్ఞించు కుంటూ ప్రజ్ఞాకాలి ఇంద్రియ జీవనాన్ని అతిక్రమించి అమరత్వాన్ని పొందుతాడు.

మూడవ భాగం

బ్రహ్మ హ దేవేభో విజగ్నే తస్తమా
బ్రహ్మణో విజయే దేవా అమహియస్త
త విష్ణుస్తాస్తాకమేవాయం విజయోతి
స్తాకమేవాయం మహిమేతి॥

1

బ్రహ్మ - బ్రహ్మం; దేవేభృః - దేవతలకు; విజగ్నే - జయం చేకూర్చేను; హ - అని కథ; తస్త బ్రహ్మణః - ఆ బ్రహ్మంయుక్త; విజయే - జయంలో; దేవాః - దేవతలు; అమహియస్త - మహిమాస్తితులయ్యారు;తే - వారు; అయమ్ - ఈ; విజయః - విజయం, హివ - శిజం గా; అస్తాకం - మాదే; అయమ్ - ఈ; మహిమా - ఘనత; ఇతి -అని; విష్ణు - తలచిలి.

ఆచార్యుడు : బ్రహ్మం ఒకప్పుడు దేవతలకు (రాజుసులపైన) విజయం సంపాదించిందని కథ. విజయం బ్రహ్మంవలనే ఐనా, దానివలన దేవతలు మహిమాస్తితులయ్యారు. శిజం గా మేమే గెలిచాం, మాదే ఈ ఘనత దేవతలు తలపెణిసారు.

తద్దైవిం విజష్ణో తేభోహ ప్రాదుర్భభావ

(బ్రహ్మం) హ - అప్పుడు; ఏషామ్ - వాల(దేవతల); తత్ - ఆ (గర్వం); విజజ్ఞా - తెలుసు కున్నబి; తేభ్యః - వాలకి (ఎదుట); ప్రాదుర్ధభూవ - తాను ఆవిర్ధవించింది; తత్ - ఆ; ఇదమ్ - ఈ; యశ్ఛమ్ - దివ్యతేజము; కిమ్ - ఏమిటో; ఇతి - అని; నవ్యజానత - (వాలకి) తెలియలేదు.

దేవతల ఈ గర్వం బ్రహ్మం తెలుసుకున్నబి. వాల ఎదుట దివ్యతేజమై సాక్షాత్కారించింది. తాని ఆ అపురూపమైన శక్తి ఏమిటో వాలకి అర్థం కాలేదు.

తేఇగ్ని మఖువన్, జాతవేద; ఏతదీ

విజానిహి కిమేతదీ యశ్ఛమితి; తథేతి॥

తే - వారు; (దేవతలు); అగ్నిమ్ - అగ్నితో; అభూవన్ - ఇలా అన్నారు; జాతవేదః - ఓ జాతవేదుడా; కిమ్ ఏతత్ యశ్ఛమ్ ఇతి - ఈ శక్తి ఏమిటో అని; ఏతత్ - ఇది; విజానిహి - తెలుసుతో; తథా - అలాగే; ఇతి - అని (అగ్ని అన్నాడు).

దేవతలు అగ్నిదేవునితో “ఓ జాతవేదుడా (సర్వజ్ఞుడు) ఈ అపురూపమైన శక్తి ఏమిటో తెలుసుతో” అన్నారు. అందుకు అగ్నిదేవుడు ఒప్పుకున్నాడు.

తదభ్యద్రవత్, తమభ్యవదత్ కోఇలిసీతి, అగ్నిరావ

అహమస్త్రీత్ బ్రవీజ్ఞాతవేదా వా అహమస్త్రీతి॥

(అగ్నిః - అగ్ని) తత్ - ఆ దివ్యతేజమువద్దకు; అభ్యద్రవత్ - త్వరగా వెళ్లాడు; తమ్ - అతని ని; (ఆ దివ్యతేజము) ఈ అని ఇతి - నువ్వు ఎవరవు అని అభ్యవదత్ - అడిగింది; అహమ్ - నేను, అగ్నిః వైఅస్త్రీ - అగ్నిని కదా; ఇతి - అని; అహమ్ - నేను; జాతవేదాః అస్త్రీ - జాతవేదుడను; ఇతి - అని; అబ్రవీత్ - అన్నాడు.

అగ్ని ఆ దివ్యశక్తి వద్దకు వేగంగా వెళ్లాడు. నీ వెవలవని ఆ శక్తి అతణ్ణి ప్రశ్నించింది. నేను అగ్నిని. సర్వజ్ఞాణై” అని అగ్ని బదులిచ్చాడు.

తస్మిం న్త్వయి కింఫీర్ట్ మిత్షపీదం సర్వం
దహాయం యాదిదం పృథి వ్యామితి ॥

5

తస్మిన్ త్వయి - (అలాంటి కీల్గిల) సీలో; కిమ్ - ఏమి; వీర్ధమ్ - శక్తి; ఇతి - అని (ఆ శక్తి అడిగించి); పృథివ్యామ్ - భూమిమీద; యత్ ఇదమ్ - ఏదేబి; (ఉన్నదో); ఇదమ్ - ఇటి;

సర్వం అపి - అంతా కూడా; దహాయమ్ కాల్చివేయగలను; ఇతి - అని (అగ్ని) అన్నాడు.
వాతే సీలో ఏం శక్తి ఉంచి? అని ఆ దివ్యశక్తి అడిగించి. భూమ్మిద ఏదేబి ఉందో అంతటి నీ నేను దహాంచివేయగలను అన్నాడు అగ్నిదేవుడు.

తస్మిత్యణం సిదధావేతద్ దహాతి
తదుప్రేయాయ సర్వజవేన తన్
శశాకదగ్ధం స తత వివ సివవ్యతే షైత
దశకం విజ్ఞాతుం యదేతద్ యత్థమితి॥

6

వితత్ - టిస్సి; దహ - కాల్చు; ఇతి - అని (చెప్పి); తస్మి - అతనికి (ఎదుట); త్యణమ్ - గడ్డి పొచిచను; విదధా - ఉంచించి; , సర్వజవేన - (అగ్ని) యావచ్ఛకీతో; తత్ - దాన్ని; ఉప ప్రే యాయ - సమిపించాడు, తత్ - దాన్ని దగ్ధమ్ - కాల్చుటకు, నశశాక - అనమర్ఖాడ యాయాడు; సః - అతడు (అగ్ని); తతః - అక్కడినుండి; సివవ్యతే వివ - మరలిపొచియాడు, యత్ - విదో, వితత్ - ఈ, యత్థమ్ - దివ్య శక్తి, వితత్ - ఇటి; విజ్ఞాతుమ్ - తెలనుకో డానికి, అశక్తమ్ - నాకు శక్తం కాలేదు; ఇతి - అని (దేవతలకు చెప్పాడు).

ఆ దివ్య శక్తి అతని ఎదుట ఒక గడ్డిపొచిచను ఉంది కాల్చు అన్నది. అగ్ని తన యావచ్ఛకీతో ప్రయత్నించాడు కాని ఆ గడ్డిపొచిచను కాల్చులేకపొచియాడు. అగ్నిదేవుడు దేవతల వద్దకు మరలిపొయి ఈ అపురూపమైన శక్తి ఏమిటో నేను తెలుసుకోలేకపొచియాను అన్నాడు.

అథవాయు మఖ్యవన్, వాయువేతద్
విజానీహి కిమేతద్ యత్థమితి; తథేతి॥

7

అథ - అప్పుడు; వాయుమ్ - వాయువుతో; అబ్రువన్ - (దేవతలు) ఇలా అన్నారు; వాయో -ఓ వాయుదేవా (కదిలేవాడు); కిమ్ - హించి; ఖత్తు - ఈ; యత్సుమ్ ఇతి - దివ్య శక్తిఅని), ఖత్తు - ఇది; విజాసీహి - తెలుసుతో; తథా ఇతి - అలాగే అని (వాయువు అన్నాడు)

అప్పుడు దేవతలు వాయుదేవుతో ఓ వాయుదేవా, ఈ అసాధారణమైన శక్తి హిమిటో కనుక్కొనుతో అన్నారు. అతడు అందుకు అంగీకరించాడు.

తదభ్యద్రవత్ తమభ్యవదత్ కోత్తుసీతి

వాయుర్షా అహా మస్త్రిత్సుప్రాప్తిన్యాతలశ్వా వా అహామస్త్రితి॥ 8

(వాయుః - వాయువు); తత్ - ఆ దివ్యతేజము వద్దకు; అభ్యద్రవత్ - వెళ్లడు; తమ్ - ఆ వాయుదేవుని; అభ్యవదత్ - ఆ శక్తి ఇలా అడిగించి; కః - ఎవరు; అసి ఇతి - నువ్వు అని; వాయుః - వాయువును; వై అహామ్ అస్త్రి ఇతి - కదా నేను అని; మాతలశ్వా - మాతల శ్వదను : వై అహామ్ అస్త్రి ఇతి - కదా నేను అని, అబ్రవిత్ - అన్నాడు.

వాయువు ఆ అసాధారణశక్తి వద్దకు వేగంగాపోయాడు. ఆ శక్తి నీ ఎవరు అని అతణ్ణి అడిగించి. నేను వాయువును, గాలికి ప్రభువును అని అతడు సమాధానం చెప్పాడు.

తస్త్రిం స్తుయి కిం వీర్ఘమిత్తపీదం

సర్వమాదదియ యదిదం పృథివ్యామితి॥

9

తస్త్రిన్ త్వయి - (అటువంటి ప్రశ్నిగల) సీలో; కిమ్ - హిమి; వీర్ఘం - శక్తి; ఇతి - అని ఆ దివ్యశక్తి అడిగించి; ఇదం సర్వం - ఇది అంతా; అపి - కూడా; ఆదదియమ్ - నేను ఎగ రగొట్టిగలను; యత్తిషదమ్ - హిందైనాసరే, పృథివ్యామ్ - భూమిమీద; ఇతి - అని (ఆ వా యుదేవుడు బదులు పలికాడు.)

ఎతే సీలో ఏం శక్తి ఉంటి? అని ఆ దివ్య శక్తి అడిగించి. భూమ్యిద ఉన్నదైనా నేను ఎగురగొట్టిగలను అన్నాడు వాయుదేవుడు.

తస్మైత్యం నిదధాతే తదాదశ్లే తి
 తదుప్రేయాయ సర్వజవేన, తన్న శక
 కాదాతుం, స తత హివ నివ్యతే నై తద
 శకం విజ్ఞాతుం యదేతద్ యక్షమితి॥

10

వితత్ - ఇది, ఆదత్ - లగరగొట్టు; ఇతి - అని; తస్మై - అతని ఎదుట; త్యంమీ - గడ్డిపెచి చను; నిదధా - ఉంచించి; తత్ - దాన్ని, సర్వజవేన - తన యావచ్ఛితోః; ఉప్పేయా య - (వాయువు) సమీపించాడు; తత్ - దానిని, ఆదాతుమీ - ఎత్తుతోడానికి; నశక - శక్తుడు కాలేదు; తతః - అక్కడినుండి; పః - అతడు; నివ్యతే హివ - మరలిపెచియాడు; యత్ - ఎవరు; వితత్ - ఈ; యక్షమీ - శక్తి; వితత్ - ఇది; విజ్ఞాతుమీ - తెలుసుతోవ డానికి; న అశకీమీ - నాకు శక్తుం కాలేదు; ఇది - అని; (అతడు మరలిపెచియి దేవతల తో అన్నాడు.)

అతని ఎదుట ఆ దివ్యశక్తి ఒక గడ్డిపెచిచను ఉంచి టీస్తి ఎగురగొట్టు అంచి. వాయువు తనసర్వశక్తిని ప్రయోగించాడు కాని ఆ గడ్డిపెచిచకదలలేదు. అందుచేత దేవతల వద్దకు మరలిపెచియి ఈ అపురూప శక్తి హిమిటో తెలుసుతోలేకపెచియాను అని దేవతలతో అన్నాడు.

అథేంద్రమభువన్, మఘవన్నే
 తద్విజానీహి, కిమేతద్
 యక్షమితి; తథేతి; తదబ్జ
 ద్రవత్; తస్మాత్ తిరోదధే॥

11

అథ - అప్పుడు; ఇంద్రుమీ - ఇంద్రుడితో (దేవతలకు ప్రభువు); అభువన్ - (దేవతలు) ఇ లాలన్నారు; మఘవన్ - ఓ ఇంద్రా, కిమ్ - హిమిటి; వితత్ - ఈ; యక్షమీ - శక్తి; ఇతి వితత్ - అని ఇది; విజానీహి - తెలుసుతోః; తథా - అలాగే; ఇతి - అని (ఇంద్రుడు వలికాడు); తత్ - దానివద్దకు; అబ్జద్రవత్ - వెళ్ళాడు; తస్మాత్ - ఆ ఇంద్రునినుంచి; తిరోదధే - ఆ దివ్యతేజముమాయమైపెచియించి.

12

అప్పుడు దేవతలు ఇంద్రుడితో ఓ దేవేంద్రా! ఈ అపురూపమైన శక్తి విమిటో తెలుసుతో అన్నారు. ఇంద్రుడు సరేనన్నాడు.ఆ శక్తి వద్దకు త్వరంత్వరగా వెళ్లాడు. తాని దివ్యశక్తి అతని ఎదుటనుండి అంతర్భానమైంది!

స తస్మిన్నే వాలేశే స్త్రీయ
మాజగాము బహుశోభమానాముమాం
ష్టోమువతీం; తాం హాఁవాచ
కిమేతద్ యత్థమితి॥

12

సః - అతడు (ఇంద్రుడు); తస్మిన్ - ఆ; కివ ఆకాశే - ఆకాశంలోనే; బహుశోభ మానమ్
- అత్యంత అద్భుత సొందర్శవతియైన; స్త్రీయమ్ - యువతిని; ఆజగాము - వచ్చింది,
తామ్ - ఆమెను, ష్టోమువతిని - బంగారు నగలు గలదాసిని (హోమంతుని కుమార్తెను);
ఉమామ్ - ఉమదేవిని; ఉవాచహం - అడిగాడు, కిమ్ - విమిటి, వితత్ - ఈ;యత్థమ్ -
శక్తిఃజతి - అని

ఆకాశ స్థలంలోనే ఇంద్రుడు అత్యంత అద్భుత సొందర్శవతియైన ఒక యువతిని, హోమ
వంతుని కుమార్తెను చూశాడు.ఆమెను అడిగాడు.ఈ అపురూపమైన దివ్యశక్తి విమిటే?
మూడవ భాగం సమాప్తం.

నాలుగవ భాగం
సొ బ్రహ్మేతి హాఁవాచ॥
బ్రహ్మణో వా వితద్ విజయే
మహిమాయధ్వమితి; తతో వైవ
విదాభ్యకార బ్రహ్మేతి॥

1

సొ - ఆమె; (ఉమదేవి); బ్రహ్మ - బ్రహ్మం; ఇతి - అని; ఉవాచహం -చెప్పేను ; బ్రహ్మః
-బ్రహ్మంయుక్త; విజయే - విజయంతో; వితత్ - ఇది; మహిమాయ ధ్వమ్యషై - మీరు ఘన
త వహించారు గదా; ఇతి - అని, తతః - దాన్నండి; హవై - మాత్రమే; వితత్ - ఇది;
బ్రహ్మ - బ్రహ్మం; ఇతి - అని; విదాంచకార - అతడు తెలుసుకున్నాడు.

ఆచార్యుడు:అది బ్రహ్మం అని బ్రహ్మం విజయం వలన కదా మీరు మహిమాస్వతులయ్యా రుఅని ఉమాదేవి అన్నాడి. ఆ బిష్టశక్తి బ్రహ్మం అని ఇంద్రుడు అప్పుడు తెలుసుకున్నాడు.

తస్మాద్ వా హితే దేవా అతితరా
మివాన్యాన్ దేవాన్, యదగ్ని రా
యులంద్రస్తే హైనన్నే బిష్టం పస్పరుస్తే
హైనత్ ప్రథమో విదాంచకార బ్రహ్మేతి॥

2

తే - ఆ; అగ్ని: వాయుః ఇంద్రః - అగ్ని వాయువు ఇంద్రుడు; హినత్ - ఈ (బ్రహ్మస్తిస్మి); నేభిష్ట మీ- అత్మంత సన్మిహితమైనబి; పస్పరుస్తేహి - స్పృధించినారు కదా;యత్ - కనుక; తేహి -వారే; ప్రథము: - మొదట; హినత్ - జిబి (బిష్టశక్తి); బ్రహ్మ - బ్రహ్మం; ఇతి - అని; విదాం చకార - తెలుసుకున్నారు; తస్మాత్ - అందుచేత, వై - కదా; హితే - ఈ; దేవః - దేవతలు ; అన్యాన్ - ఇతర; దేవాన్ - దేవతలను; అతితరామ్ ఇవ - అతిశయిస్తారు.

అందుచేతనే గదా ఈ దేవతలు - అగ్ని వాయువు ఇంద్రుడు - ఇతర దేవతలను అభిగ మించినబి. వారే ఆ శక్తికి ఆతంత సమీపంగా వెళ్లారు. అది బ్రహ్మం అని తెలుసుకోవ డంలో వారే ప్రపథములు.

తస్మాద్ వా ఇంద్రో తితరా
మివాన్యాన్ దేవాన్; సహైనన్నే
బిష్టం పస్పరుస్తే, స హైనత్
ప్రథమో విదాంచకార బ్రహ్మేతి॥

3

సహి - ఆ ఇంద్రుడు; హినత్ - ఈ బ్రహ్మంను; నేభిష్టమీ - అత్మంత సమీపమున (బ్రహ్మస్మి స్మి); పస్పరుస్తే - స్పృధించాడు; హి - కనుక; సః - అతడు; హినత్ - జిబి, బ్రహ్మ - బ్రహ్మం; ఇతి - అని; ప్రథము: - మొదట; విదాంచకార - తెలుసుకున్నాడు; తస్మాత్ వై - కనుకనే; ఇంద్రః - ఇంద్రుడు; అన్యాన్ దేవాన్ - ఇతర దేవతలను; అతితరామ్ ఇవ - అతిశయిస్తాడు కూడా.

ఇంద్రుడు ఈ బ్రహ్మం ను సమీపంలో స్పృధించాడు. అందుచేతనే గదా ఇంద్రుడు ఇతర దేవతలను అభిగమించినబి! అతడే ఆ బిష్టశక్తి బ్రహ్మం అని తెలనుకోవడంలో అతడే ప్రథముడు. ఇంద్రుడే బ్రహ్మవేత్తలలో మొదటివాడు.

తస్మివ ఆదేశః యదేతద్ విద్యుతో వ్యద్యుతదా
ఇతిస్నైమీమిపదా ఇత్తథి దైవతమ్॥

4

తస్మి - దానియొక్క (బ్రహ్మతత్త్వం యొక్క); విషః - ఈ; ఆదేశః - వర్ధన; యత్ వితత్ - విద్యైతి; విద్యుతో - మెరుపుయొక్క వ్యద్యుతత్తే - మెరుము; ఆ -అహారి! స్నైమీమిపద్ ఇతి ఆ - రెష్టలు ఆర్థేటట్లు చేస్తున్నది. అహారి, ఇతి అభిదైవతమ్ - దేవతలకు లేదా ప్రకృతి శక్తులకు సంబంధించినంతవరకు.

బహ్యం వర్ధన ఇది: అహారి! మిరుమిట్లగొలువు మెరుపును ప్రకాశింపజేసేది ఆ బ్రహ్మమే. మనిషిని రెష్టలు ఆర్థేటట్లు చేసేది ఆ బ్రహ్మమే. ప్రకృతి శక్తులుగా ఆ బ్రహ్మం అభివ్యక్తికర ఇకు సంబంధించినదిగా చెప్పవలసింది ఇది.

అథా ధ్యాత్తం యదేతద్ గచ్ఛతివ చ
మనోఽనేన చైతదుపస్తరత్యబీజ్ఞం సంకల్పః॥

5

అథ - ఇతి; అధ్యాత్తమ్ - ఆత్మలోనే దాని అభివ్యక్తి దృష్టి దాని వర్ధన; యత్ వితత్ అనే న - ఈ బ్రహ్మం వల్ల; మనః - మనస్సు; వితత్ - దీసిని (ఈ ప్రపంచాన్ని); గచ్ఛతి ఇవ చ - తెలుసుకుంటుంది; అబీజ్ఞమ్ - ఎల్లప్పుడు; ఉపస్తరతి - జ్ఞాపకం ఉంచుకుంటుంది; సంకల్పః చ - ఉంపించి కూడా.

ఇప్పుడు ఆత్మలో బ్రహ్మం అభివ్యక్తికరణం అన్న దృష్టికోణం నుండి దాని వర్ధనను గురించి; ఆ బ్రహ్మంవలననే మనస్సు ఈ బాహ్య ప్రపంచాన్ని తెలుసుకుంటుంది. జ్ఞాపకం ఉంచుకుంటుంది, వస్తువులను ఉంపించుకుంటుంది.

తర్థ తర్థనం నామ
తర్థనమిత్యాసితవ్యం;
సమ వితదేవం వేదాభిష్టానం
సర్వాణి భూతాని సంవాచ్ఛంతి॥

6

తత్తేహ - అది (బ్రిహత్తాం); తద్వనమ్ నామ - తద్వనం అని పేరు బడెను; తద్వనమ్ ఇతి - తద్వనమ్మాని; ఉపాసితవ్వమ్ - ధ్యానింపవలెను; సః - అతడు; యః - ఎవరైతే; ఏతత్ - ఇది (బ్రిహత్తాం); ఏవమ్ - ఇలా; వేద - తెలుసుకుంటాడో (ధ్యానిస్తాడో); ఏనమ్ - ఇతి నిని(ఉపాసకుడిని); సర్వాణి భూతాని - అన్ని జీవాలూ, అభిసంవాంచ్ఛంతి - ప్రేమిస్తాయి.

బ్రిహత్తాం తద్వనం అనీ అన్ని జీవులకూ ఆత్మగా ఆరాధింపదగినదసీ ప్రసిద్ధి చెందింది. కాబట్టి దాన్ని తద్వనంగా ధ్యానించాలి ఇలా తెలుసుకున్న వానిని సకల జీవులూ ప్రేమి స్తాయి.

ఉపనిషదం భో బ్రూహీంత్సుక్తా త ఉపనిషద్

బ్రూహీం వావ త ఉపనిషదబ్రూమేతి॥

7

భోః - ఆచార్యవర్తు; ఉపనిషదమ్ - ఉపనిషత్తును; బ్రూహీం - (నాకు) చెప్పండి; ఇతి - అని (శిష్టుడు అడిగాడు); తే - నీకు; ఉపనిషత్ - ఉపనిషత్తు; ఉక్తా - చెప్పబడింది; బ్రూహీంమ్ - బ్రహ్మానికి సంబంధించిన; ఉపనిషదమ్ - ఉపనిషత్తును; వావ - కదా; తే - నీకు, అబ్రూము - చెప్పిం, ఇతి - అని; (అతడు బదులు చెప్పిడు).

శిష్టుడు : ఆచార్యవర్తు, నాకు ఉపనిషత్తిని ఉపదేశించండి.

ఆచార్యుడు : నీకు ఉపనిషత్తు ఉపదేశించబడింది. నిజంగా బ్రిహత్తాం గూళ్మిన ఉపనిషత్తు నీకు ఉపదేశించాం.

తస్మై తపోదమః కర్త్యైతి ప్రతిష్ఠా

వేదాః సర్వాంగాని సత్త మాయతనమ్॥

8

తపః - తపస్సు; దమః - సిగ్రపం; కర్త్త ఇతి - యజ్ఞసిద్ధులు (హికసిష్టమైన కర్త్త); తస్మై - దానియొక్క (ఉపనిషత్తుయొక్క); ప్రతిష్ఠా - వొదాలు; (వాటిష్టమైన అది నిలుస్తుంది); వేదాః - వేదాలు; సర్వాంగాని - అన్ని అవయవాలు; సత్తం - సత్తం; ఆయతనమ్ - సివాసస్థానం.

తపస్స, సిర్పం, సిష్టా పూర్వకమైన కర్మ ఇవి దానికి (ఉపనిషత్తులోని బ్రహ్మ జ్ఞానానికి) మూలభిత్తికలు. వేదాలు దాని సర్వంగాలు. సత్యం దాని సివాను స్థానం.

యోవా ఖితామేవం వేదాపహత్త విషాధున

మనసే స్వదేలోకే జ్యేయే ప్రతితిష్ఠతి ప్రతితిష్ఠతి

9

ఇతి చతుర్థః ఖణ్డః

యం - ఎవరైతే; వై - సిజంగా; ఖితామ్ - భినిని (ఉపనిషత్తును) ఖిమ్ - ఇలాగు; వేద - తెలుసుకుంటాడీ; (సః - అతడు); విషాధునమ్ - విషాధిస్మి; అపహత్త - నశింపజేసి; అనస్తే - శాశ్వతమైన; జ్యేయే - అత్మస్నాతమైన, మహాత్మమమైన; స్వదేలోకే - బ్రహ్మంలో లేక ఆనంద మయమైన స్వద్వంలో; ప్రతితిష్ఠతి - సివసిన్తాడు; (రెండవ ప్రతితిష్ఠతి - ఉపనిషత్తు సమాప్తిసూచిస్తుంది).

సిజంగా, ఇలా ఉపనిషత్తును తెలుసుకుస్నవాడు విషాధిస్మి సిర్యాలింఘకుంటాడు. అనం తము మహాస్నాతమూ ఆనందమయమూ ఐన బ్రహ్మంలో ప్రతిష్ఠితుడెతాడు. అవును దాన్ని ప్రతిష్ఠితుడెతాడు.

శాంతి మంత్రం

ఓం ఆష్టాయున్తు మమాంగాని వాక్ప్రాణాశ్చక్షుః ల్రోత్తమధో బలమింద్రియాణిచ సర్వాణి
సర్వం బ్రహ్మపనిషదం మా ఇ హం బ్రహ్మసిరాకుర్యాం మామా బ్రహ్మ సిరాకరోదసిరాకర
ణ మస్త్రఫసిరాకరణం మే ఇ స్తు తదాత్తసి సిరతే య ఉపనిషత్స్తు ధర్మస్తేమయిసన్తు
తేజమయిసన్తు॥

ఓం శాంతిః శాంతిః శాంతిః

మమ - నా ; అంగాని - అవయవాలు; అష్టాయున్తు - శత్రీవంతములగు గాక; ఆధో - ఇంకనూ; వాక్ - వాక్య; ప్రాణః - ప్రాణం; చక్షుః - కన్సు; ల్రోత్తమ్ - చెవి; బలమ్ - శత్రీ;
సర్వాణి - ఆస్మి; ఇంద్రియాణి - ఇంద్రియాలు; చ - కూడ; జేపనిషదం - ఉపనిషత్తులో
చెప్పబడిన; బ్రహ్మ - బ్రహ్మం; సర్వం - సమస్తం; అహం - నేను; బ్రహ్మ - బ్రహ్మస్మి; మాని
రాకుర్యాం - సిరాకలింపకుందును గాక; బ్రహ్మ - బ్రహ్మం; మా - నన్ను; మాని రాకరోత్
- సిరాకలింపకుండుగాక; అసిరాకరణం - సిరాకలించకుండటం; మే - నాయెడల; అస్తు
- ఉండుగాక; ఉపనిషత్స్తు - ఉపనిషత్తులతో; యే - హిం, ధర్మః - ఉత్తోమ గుణాలు;
(ఉన్నామో); తే - అవస్థి; తదాత్తసివిరతే - ఆ ఆత్మలో శ్రద్ధగలమయి - నాయందు; సన్తు -
ఉండుగాక.

నా అవయవాలు శక్తివంతాలగుగాక. నా వాక్య, ప్రాణాలు, కళలు, చెవి మరియు అన్ని ఇంద్రియాలు శక్తివంతాలగుగాక. ఈ సకలబ్రహ్మిండము వేదాంతవేద్యమైన బ్రహ్మమే. ఎన్నడూనేను బ్రహ్మస్ని సిరాకలంచకుందునుగాక. బ్రహ్మం నన్న సిరాకలంపకుండుగాక (అనగా నేను ఆ బ్రహ్మమే కదా!). నా సిరాకరణం బ్రహ్మంలో లేకుండుగాక. బ్రహ్మసిరాక రణం కశీసంనాలో లేకుండుగాక. ఉపనిషత్తుల్లో చెప్పబడిన ఉత్తమగుణాలు ఆత్మసిరతు డైన నాయందు సిలుచుగాక. నా యందు ఆ సకలధర్మములు నెలతిసుగాక!

ఓం శాంతిః శాంతిః శాంతిః